

Jord- och skogsbruksutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av hälsoskyddslagen och till lagar som har samband med den

Till social- och hälsovårdsutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av hälsoskyddslagen och till lagar som har samband med den (RP 196/2022 rd): Ärendet har remitterats till jord- och skogsbruksutskottet för utlåtande till social- och hälsovårdsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Jarkko Rapala, social- och hälsovårdsministeriet
- konsultativ tjänsteman Johanna Kallio, jord- och skogsbruksministeriet
- enhetschef Jyrki Lammila, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Savolax
- sakkunnig inom miljö- och hälsoskydd Kaisa Mäntynen, Finlands Kommunförbund
- vattenchef Saijariina Toivikko, Finlands Vattenverksförening rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- finansministeriet
- arbets- och näringsministeriet
- miljöministeriet
- Försörjningsberedskapscentralen
- Finlands miljöcentral
- Finlands Vattenförsörjningandelslag rf.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

För att genomföra EU:s dricksvattendirektiv föreslår regeringen ändringar i fyra lagar, nämligen hälsoskyddslagen, lagen om vattentjänster, miljöskyddslagen och marknadskontrollagen. Dricksvattendirektivets centrala mål är att trygga hushållsvattnets kvalitet i fråga om hälsa genom kvalitetskrav på hushållsvatten och riskhantering. Vid riskbedömningen och riskhanteringen beaktas hela vattenproduktions- och vattendistributionssystemet från råvatten till vattenanvändarens kran. Denna riskbaserade metod har allmänt konstaterats vara ett effektivt sätt att förebygga stör-

Utlåtande JsUU 27/2022 rd

ningar i kvaliteten på hushållsvattnet. Jord- och skogsbruksutskottet har granskat propositionen särskilt med avseende på vattentjänster som hör till utskottets ansvarsområde. Utskottet betonar att vattentjänsterna är en central funktion med tanke på försörjningsberedskapen i samhället och att tillgång till hushållsvatten som uppfyller hälsokraven är livsviktig för såväl befolkningen och näringslivet som hälso- och sjukvården.

Utskottet konstaterar att de allmänna principerna för riskhantering och preciseringarna av riskhanteringsplanen för vattenproduktionskedjan i hälsoskyddslagen stöder vattentjänstverkens resiliens och beredskap för störningar. Riskhanteringsplanerna ska täcka riskerna i hela vattenproduktionskedjan och innehålla de uppgifter som är centrala med hänsyn till riskhanteringen och de förfaranden som är ändamålsenliga vid eliminering eller minskning av riskerna. Genom ändringen av lagen om vattentjänster föreskrivs det noggrannare än tidigare om vattentjänstverkens skyldighet att kontrollera kvaliteten på råvattnet och om lämnandet av resultaten av dessa kontroller till myndigheterna. Det föreslås att det till 16 § i lagen om vattentjänster fogas en skyldighet för verket att minst en gång om året sända sina kunder de kvalitets-, konsumtions- och prisuppgifter som direktivet förutsätter. Det föreslås också att närmare bestämmelser än för närvarande ska utfärdas om myndigheternas uppgifter i anslutning till genomförandet av dricksvattendirektivet. De lagändringar som föreslås i samband med genomförandet av dricksvattendirektivet ska utsträckas till att gälla också sådana anläggningar för leverans av hushållsvatten som omfattas av direktivets tillämpningsområde och som inte är sådana vattentjänstverk som avses i lagen om vattentjänster. Därför föreslås det att tillämpningen av de behövliga paragraferna i lagen om vattentjänster utvidgas så att de utöver vattentjänstverk även gäller dessa aktörer.

Jord- och skogsbruksutskottet lyfter fram att det är ytterst viktigt att sörja för ett ändamålsenligt skydd och informationssäkerhet i fråga om de riskhanteringsplaner som avses i hälsoskyddslagen och det informationssystem för vattentjänster som avses i lagen om vattentjänster. Utskottet behandlar för närvarande också statsrådets redogörelse om försörjningsberedskapen (SRR 8/2022 rd), där tyngdpunkterna bland annat räknas upp i fråga om vattentjänster, beredskap inför hot mot cybersäkerheten, säkerställande av informationssystem samt säkra positionsbestämnings- och geografiska informationssystem. Dessa aspekter är också av betydelse med tanke på den aktuella propositionen. Syftet med ändringen av lagen om vattentjänster är enligt propositionen att stärka expertkunnandet i riskbedömning av råvatten som används vid tillverkning av hushållsvatten och på så sätt förbättra försörjningsberedskapen inom vattentjänsterna. Information om råvattnets kvalitet kan utnyttjas i större utsträckning i olika aktörers forsknings- och utvecklingsarbete och vattenförsörjningens transparens kan förbättras. Genomförandet av dricksvattendirektivet är förknippat med flera förordningar genom vilka det kommer att föreskrivas närmare bland annat om de uppgifter som ska lämnas till informationssystemen. Utskottet konstaterar att för att de positiva effekter som eftersträvas i propositionen ska nås krävs tillräckliga resurser för utveckling av informationssystemen, en enkel och trygg dataöverföring mellan systemen samt resurser för upprätthållandet av systemen. I fråga om verksamhet och infrastruktur som är kritisk med tanke på försörjningsberedskapen är det dock viktigt att man vid utvecklingen av datasystemen också beaktar de risker som hänför sig till informationssäkerheten och cybersäkerheten. Ju större spridning informationen får, desto större är riskerna. När datasystemen utvecklas ska det säkerställas att arten av information som klassificerats som konfidentiell eller hemlig tydligt syns för alla användare av systemet och att sådan information inte hamnar i offentliga system eller sprids vidare.

Utlåtande JsUU 27/2022 rd

FÖRSLAG TILL BESLUT

Jord- och skogsbruksutskottet föreslår

att social- och hälsovårdsutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 27.10.2022

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Anne Kalmari cent
vice ordförande Ritva Elomaa saf
medlem Markku Eestilä saml
medlem Seppo Eskelinen sd
medlem Satu Hassi gröna
medlem Janne Heikkinen saml
medlem Mikko Lundén saf
medlem Jari Myllykoski vänst
medlem Anders Norrback sv
medlem Raimo Piirainen sd
medlem Jenni Pitko gröna
medlem Juha Pylväs cent
medlem Jenna Simula saf
medlem Peter Östman kd.

Sekreterare var

utskottsråd Tuire Taina.